

ПАМ'ЯТКА

щодо запобігання та виявлення корупції в Київському національному університеті технологій та дизайну

Ця пам'ятка підготовлена з урахуванням законів України «Про засади державної антикорупційної політики на 2021-2025 роки», «Про запобігання корупції» для ознайомлення з основними поняттями антикорупційного законодавства, видами обмежень, заборон, прав та обов'язків посадових осіб університету, інших працівників, учасників освітнього процесу.

Суб'єктами, на яких поширюються дія Закону, є посадові особи юридичних осіб публічного права (підпункт "а" пункту 2 частини 1 статті 3). Ці особи для цілей Закону прирівнюються до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

Основні терміни:

Корупція — використання посадовою особою, наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди посадовій особі, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей;

Корупційне правопорушення — діяння, що містить ознаки корупції, вчинене посадовою особою, за яке законом встановлено кримінальну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність;

Посадові особи юридичної особи публічного права — посадова особа юридичної особи публічного права - голова та член наглядової ради, ради директорів, виконавчого органу, комісії з припинення (комісії з реорганізації, ліквідаційної комісії), ліквідатор, керівник, заступник керівника, головний бухгалтер, корпоративний секретар такої юридичної особи публічного права, а також особа, яка здійснює повноваження одноосібного виконавчого органу, та її заступники, голова та члени іншого органу управління юридичної особи (крім консультативного), якщо утворення такого органу передбачено законом або статутом юридичної особи публічного права;

Пряме підпорядкування — відносини прямої організаційної або правової залежності підлеглої особи від її керівника, в тому числі через вирішення (участь у вирішенні) питань прийняття на роботу, звільнення з роботи, застосування заохочень, дисциплінарних стягнень, надання вказівок, доручень тощо, контролю за їх виконанням;

Близькі особи — особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом і мають взаємні права та обов'язки із посадовими особами університету, у тому числі особи, які спільно проживають, але не перебувають у шлюбі, а також - незалежно від зазначених умов - чоловік, дружина, батько, мати, вітчим, мачуха, син, дочка, пасинок, падчерка, рідний брат, рідна сестра, дід, баба, прадід, прабаба, внук, внучка, правнук, правнучка, зять, невістка, тесть, теща, свекор, свекруха, усиновлювач чи усиновлений, опікун чи піклувальник, особа, яка перебуває під опікою або піклуванням згаданого суб'єкта;

Неправомірна вигода - грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, будь-які інші вигоди нематеріального чи негрошового характеру, які обіцяють, пропонують, надають або одержують без законних на те підстав;

Потенційний конфлікт інтересів - наявність у особи приватного інтересу у сфері, в якій вона виконує свої службові чи представницькі повноваження, що може вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття нею рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень;

Подарунок - грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, які надають/одержують безоплатно або за ціною, нижчою мінімальної ринкової;

Правопорушення, пов'язане з корупцією - діяння, що не містить ознак корупції, але порушує встановлені цим Законом вимоги, заборони та обмеження, вчинене посадовою особою, за яке законом встановлено кримінальну, адміністративну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність;

Приватний інтерес - будь-який майновий чи немайновий інтерес особи, у тому числі зумовлений особистими, сімейними, дружніми чи іншими позаслужбовими стосунками з фізичними чи юридичними особами, у тому числі ті, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю в громадських, політичних, релігійних чи інших організаціях;

Приватний інтерес — будь-який майновий чи немайновий інтерес особи, у тому числі зумовлений особистими, сімейними, дружніми чи іншими позаслужбовими стосунками з фізичними чи юридичними особами, у тому числі ті, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю в громадських, політичних, релігійних чи інших організаціях;

Реальний конфлікт інтересів — суперечність між приватним інтересом особи та її службовими чи представницькими повноваженнями, що впливає на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, або на вчинення чи утримання від дій під час виконання зазначених повноважень.

Члени сім'ї - особи, які перебувають у шлюбі, а також їхні діти, у тому числі повнолітні, батьки, особи, які перебувають під опікою і піклуванням, інші особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом, мають взаємні права та обов'язки (крім осіб, взаємні права та обов'язки яких не мають характеру сімейних), у тому числі особи, які спільно проживають, але не перебувають у шлюбі.

Обмеження щодо одержання подарунків

Відповідно до частини першої ст. 23 Закону України «Про запобігання корупції» (далі – Закон) суб'єктам, на яких поширюється дія Закону, забороняється безпосередньо або через інших осіб вимагати, просити, одержувати подарунки для себе чи близьких їм осіб від юридичних або фізичних осіб:

1) у зв'язку із здійсненням такими особами діяльності, пов'язаної із виконанням функцій держави або місцевого самоврядування;

2) якщо особа, яка дарує, перебуває в підпорядкуванні такої особи.

Вказані особи можуть приймати подарунки, які відповідають загально визначеним уявленням про гостинність, крім випадків, передбачених частиною першою ст. 23 Закону, якщо вартість таких подарунків не перевищує один прожитковий мінімум для працездатних осіб, встановлений на день прийняття подарунка, одноразово, а сукупна вартість таких подарунків, отриманих від однієї особи (групи осіб) протягом року, не перевищує двох прожиткових мінімумів, встановлених для працездатної особи на 1 січня того року, в якому прийнято подарунки.

Ці обмеження щодо вартості подарунків не поширюється на подарунки, які:

1) даруються близькими особами;

2) одержуються як загальнодоступні знижки на товари, послуги, загальнодоступні виграші, призи, премії, бонуси.

Подарунки, одержані суб'єктами, на яких поширюється дія Закону, як подарунки державі чи Київському національному університету технологій та дизайну (далі – Університет) є державною власністю і передаються Університету у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Запобігання одержанню неправомірної вигоди або подарунка та поводження з ними

Відповідно до ст. 24 Закону, суб'єкти, на яких поширюється дія Закону, у разі надходження пропозиції щодо неправомірної вигоди або подарунка, незважаючи на приватні інтереси, зобов'язані невідкладно вжити таких заходів:

- 1) відмовитися від пропозиції;
- 2) за можливості ідентифікувати особу, яка зробила пропозицію;
- 3) залучити свідків, якщо це можливо, у тому числі з числа співробітників;
- 4) письмово повідомити про пропозицію безпосереднього керівника або ректора Університету, спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції.

Звертаємо увагу на те, що обіцянка вчинити в майбутньому діяння (наприклад, щодо зарахування до університету, здачі іспиту чи кар'єрного підвищення) з метою отримання будь-якої вигоди є корупційним правопорушенням.

Якщо особа виявила у своєму службовому приміщенні чи отримала майно, що може бути неправомірною вигодою, або подарунок, вона зобов'язана невідкладно, але не пізніше одного робочого дня, письмово повідомити про цей факт свого безпосереднього керівника або ректора.

Про виявлення майна, що може бути неправомірною вигодою, або подарунка складається акт, який підписується особою, яка виявила неправомірну вигоду або подарунок, та її безпосереднім керівником або Ректором.

У разі якщо майно, що може бути неправомірною вигодою, або подарунок виявляє ректор, акт про виявлення майна, що може бути неправомірною вигодою, або подарунка підписує ректор (керівник організації) та проректор (особа, яка уповноважена на виконання обов'язків керівника Університету у разі його відсутності).

Предмети неправомірної вигоди, а також одержані чи виявлені подарунки зберігаються в Університеті до їх передачі спеціально уповноваженим суб'єктам у сфері запобігання корупції.

Вищезазначені положення не поширюються на випадки одержання подарунка за наявності обставин, передбачених частиною другою статті 23 цього Закону (щодо отримання подарунків, які відповідають загальноновизнаним уявленням про гостинність).

У випадку наявності в особи сумнівів щодо можливості одержання нею подарунка, вона має право письмово звернутися для одержання консультації з цього питання до Національного агентства з питань запобігання корупції, який надає відповідне роз'яснення.

Конфлікт інтересів та порядок їх врегулювання

Особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, не можуть прямо чи опосередковано спонукати у будь-який спосіб підлеглих до прийняття рішень, вчинення дій або бездіяльності всупереч закону на користь своїх приватних інтересів або приватних інтересів третіх осіб. У разі існування в особи сумнівів щодо наявності в неї конфлікту інтересів вона зобов'язана звернутися за роз'ясненнями до Національного агентства. Якщо особа не отримала підтвердження про відсутність конфлікту інтересів, вона діє відповідно до вимог, передбачених у розділі V Закону.

Для формування єдиного підходу до розуміння і дотримання правил запобігання та врегулювання конфлікту інтересів під час здійснення працівниками КНУТД своїх повноважень та обов'язків, був розроблений [Порядок запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у Київському національному університеті технологій та дизайну](#), який розміщений на офіційному веб-сайті Університету в розділі «Запобігання та виявлення корупції».

Фінансовий контроль

Згідно із положеннями статті 45 Закону подання декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави, здійснюється шляхом її заповнення на офіційному веб-сайті Національного агентства з питань запобігання корупції (www.nazk.gov.ua).

При цьому Національне агентство з питань запобігання корупції проводить щодо декларацій, поданих суб'єктами декларування, такі види контролю:

- 1) щодо своєчасності подання;
- 2) щодо правильності та повноти заповнення;
- 3) логічний та арифметичний контроль.

До додаткових заходів фінансового контролю також належить обов'язок суб'єкта декларування повідомляти письмово в двадцятиденний строк уповноважені органи про відкриття ним або членом його сім'ї валютного рахунку в установі банку-нерезидента із зазначенням номера рахунку і місцезнаходження банку-нерезидента, та в десятиденний строк з моменту отримання доходу, придбання майна або здійснення видатку на суму, яка перевищує 50 прожиткових мінімумів, встановлених для працездатних осіб на 1 січня.

Повідомлення про суттєві зміни в майновому стані подають суб'єкти декларування, які є службовими особами, що займають відповідальне та особливо відповідальне становище, а також суб'єкти декларування, які займають посади, пов'язані з високим рівнем корупційних ризиків, перелік яких затверджується Національним агентством з питань запобігання корупції. Інші суб'єкти декларування повідомлення про суттєві зміни в майновому стані не подають.

За несвоєчасне подання декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, неповідомлення або несвоєчасне повідомлення про відкриття валютного рахунку в установі банку-нерезидента або про суттєві зміни у майновому стані чинним законодавством передбачено адміністративну відповідальність.

Відповідальність за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення

За вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень особи уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування відповідно до статті 65 Закону притягаються до кримінальної, адміністративної, цивільно-правової та дисциплінарної відповідальності у встановленому законом порядку.

Особа, яка вчинила корупційне правопорушення або правопорушення, пов'язане з корупцією, однак судом не застосовано до неї покарання або не накладено на неї стягнення у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, пов'язаними з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, або такою, що прирівнюється до цієї діяльності, підлягає притягненню до дисциплінарної відповідальності у встановленому законом порядку.

З метою виявлення причин та умов, що сприяли вчиненню корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення або невиконання вимог цього Закону в інший спосіб, за поданням спеціально уповноваженого суб'єкта у сфері протидії корупції або приписом Національного агентства з питань запобігання корупції рішенням керівника органу, підприємства, установи, організації, в якому працює особа, яка вчинила таке правопорушення, проводиться службове розслідування в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Порядок дій в разі виявлення фактів, що можуть свідчити про вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень:

Працівник, студент Університету чи будь-яка інша особа, якій стали відомі факти, що можуть свідчити про вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення, зобов'язана **негайно повідомити** про це свого безпосереднього керівника, ректора Університету, уповноважену особу з питань запобігання та виявлення корупції або звернутись за номером телефонної гарячої лінії «Запобігання та виявлення корупції» КНУТД (044)-256-84-62.